

USHT TROMS

ÅRSMELDING 2025

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester,
Troms

FORORD

2025 har vært et år med høy aktivitet og tett samarbeid med kommunene i Troms. Utviklingssenteret har videreført etablerte satsinger og samtidig utviklet nye tiltak innen kompetanse, lederstøtte, prosjektarbeid og forbedringskultur.

Kommunene står i en krevende situasjon, både når det gjelder økonomi og tilgang på personell. Dette gjør systematisk kompetanseutvikling og gode samarbeidsarenaer enda viktigere. I året som har gått har vi opplevd stor vilje til deltakelse og utvikling, noe som blant annet vises gjennom økt deltakelse i ABC-opplæringen og godt engasjement i våre nettverk.

Samarbeidet med kommunene, vertskommunen og øvrige aktører er avgjørende for at vi skal lykkes med vårt mandat. God dialog og gjensidig tillit gir et godt grunnlag for å prioritere riktig og bidra der behovene er størst.

I denne årsmeldingen presenteres aktivitetene og erfaringene fra 2025. Vi takker kommuner og samarbeidspartnere for godt samarbeid gjennom året.

Tromsø, 01.03.26

Mona Pedersen
Leder USHT Troms

INNHold

Forord	2
Årets høydepunkt	5
Bo trygt hjemme	6
Lindrende behandling og omsorg	7
Nordnorsk palliasjonskonferanse 2025	7
Opplæringspakker i lindrende behandling og forhåndssamtaler	7
Webinarserie: «Den lille forskjellen»	7
Webinarserie: «Lindrende behandling og omsorg til personer med utviklingshemming»	7
Pårørendestrategien	8
Ernæringsarbeid	9
Opptappingsplan psykisk helse	9
Demensplan 2025	10
Høringsinnspill til Demensplan 2030	10
Fagnettverk demens	10
Kvalitet i tjenesten til personer med utviklingshemming	12
Fagnettverk i tjenesten til personer med utviklingshemming	12
Webinar «En bedre hverdag»	12
Webinar «Kompetanseheving for tjenestene til mennesker med utviklingshemming»	13
Webinar «Lindrende behandling og omsorg til personer med utviklingshemming»	13
Vinterlys 2025	13
ABC-opplæring	14
KULT-konferansen 2025	14
Pasientsikkerhet, ledelse og kvalitetsforbedring	15
KlinObsKommune - klinisk observasjonskompetanse i kommunehelsetjenesten	15
Nettverk for mellomledere	16
Kvalitetsforbedring	16
Legemidler	17
Simulering som metode	17
ABC-opplæring	18
Fagseminarer	18
Nasjonal ressursgruppe for ABC-opplæringen	19
Forebygging og avverging av vold og overgrep - Tryggest	19
Helseteknologiordningen	20
VR i prosedyretrening og kompetanseheving i kommunehelsetjenesten	20
Øvrige aktiviteter	21
Prosjektveiledning	21
Jobbvinner	22

Forskning	22
Helsefellesskapet	22
Vertskommune- samarbeid	23
Kommunemøter	23
Senter for omsorgsforskning	23
Kommunikasjon	24

Bilde på forsiden av årsmeldingen er tatt av Katrine Edvardsen.

ÅRETS HØYDEPUNKT

I 2025 har vi sett tydelige resultater av langsiktig og målrettet arbeid for å styrke kompetanse og samhandling i kommunene.

Et av høydepunktene i år er økningen i deltakelse på ABC-opplæringen. I løpet av året har vi doblet antall deltakere sammenlignet med tidligere år. Dette er viktig for å sikre systematisk kompetanseutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. ABC-opplæringen gir ansatte faglig trygghet, felles kunnskapsgrunnlag og styrket kvalitet i tjenestene – og den økte deltakelsen viser at kommunene prioriterer kompetanse.

Mellomledernetverket har også utviklet seg til å bli en viktig og etterspurt arena. Nettverket samler ledere fra ulike kommuner og gir rom for erfaringsdeling, refleksjon og faglig påfyll. Vi opplever åpen dialog, høy deltakelse og et tydelig engasjement for å styrke ledelse i helse- og omsorgstjenestene.

Gjennom disse satsingene ser vi verdien av tett samarbeid med kommunene. God dialog og felles prioriteringer er avgjørende for å lykkes med utviklingsarbeid, og vi opplever at relasjonen mellom USHT og kommunene er styrket i året som har gått.

Samtidig har vi i 2025 satset mer målrettet på profilering og synlighet. Vi har styrket vår tilstedeværelse i sosiale medier og arbeider systematisk med å synliggjøre utviklingscenterets rolle, aktivitet og resultater. Økt synlighet bidrar til bedre informasjonsflyt, større engasjement og tydeligere forankring av vårt mandat i kommunene.

BO TRYGT HJEMME

Reformen «Fellesskap og meistring - Bu trygt heime» skal bidra til en mer samlet og bærekraftig innsats for et aldersvennlig samfunn, preget av åpenhet, trygghet og fellesskap. Reformen har fire satsingsområder:

- Levende lokalsamfunn
- Boligtilpasning og -planlegging
- Kompetente og myndiggjorte medarbeidere
- Trygghet for brukere og støtte til pårørende

USHT har sitt hovedfokus innen satsingsområdene *kompetente og myndiggjorte medarbeidere*, samt *trygghet for brukere og støtte til pårørende*. Gjennom kompetanseutvikling, fagnettverk og veiledning bidrar vi til å styrke tjenestenes kvalitet evne til å møte fremtidens behov.

STØTTEAPPARATET

Statsforvalteren har etablert et regionalt støtteapparat knyttet til reformarbeidet. USHT deltar i helsegruppen og har et særlig ansvar for å følge opp satsingsområdene knyttet til kompetanse, kvalitet og pasient- og pårørendeperspektivet. Det er også etablert en arbeidsgruppe som arbeider med samfunnsutvikling, planarbeid og kommuneøkonomi.

I løpet av året har støtteapparatet hatt jevnlig møteaktivitet for å sikre samordning og fremdrift i arbeidet. Det er gjennomført tre møter i helsegruppen, samt en fysisk samling for hele støtteapparatet i Alta. Det har også vært gjennomført dialogmøte mellom Statsforvalteren og USHT.

KOMPETANSENETTVERK INNEN HELSE- OG OMSORGSSEKTOREN

KS Nord-Norge og Statsforvalteren i Troms og Finnmark etablerte i 2024 et kompetansenettverk innen helse- og omsorgssektoren. Nettverket var videreført i 2025. Formålet med nettverket er å bistå kommunene i arbeidet med å rekruttere, beholde og utvikle helsepersonell og fagkompetanse i regionen. Samtidig skal nettverket bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom målrettet fag- og kompetanseutvikling. I nettverket deltar ulike studiesenter fra regionen, fagskoler, NAV, Helsefellesskap, Troms fylkeskommune, Nasjonalt senter for distriktsmedisin, NAV, UiT og utviklingssentrene i fylkene.

I løpet av 2025 er det gjennomført både fysiske og digitale møter i nettverket. Samlingene bidrar til erfaringsdeling, felles situasjonsforståelse og bedre koordinering av tiltak rettet mot kompetanseutfordringene i kommunene. Arbeidet i nettverket videreføres som en viktig arena for regional samhandling og strategisk kompetanseutvikling.

LINDRENDE BEHANDLING OG OMSORG

I oppdragsbrevet fra Helsedirektoratet for 2025 fikk USHT Troms et eget satsningsområde innen lindrende behandling og omsorg, og har gjennomført en rekke aktiviteter innen dette satsningsområdet i 2025. Disse aktivitetene omtales i avsnittene under.

Nordnorsk palliasjonskonferanse 2025

Den 28. februar 2025 ble den årlige palliasjonskonferansen gjennomført. Årets tema var tverrfaglig palliasjon, med innlegg fra blant annet sykepleiere, vernepleiere, ergoterapeuter og fysioterapeuter. Foreleserne belyste hvordan de ulike profesjonene kan bidra inn i palliasjon som fagfelt og styrke kvaliteten på tjenestene. Konferansen hadde stor omslutning, med over 140 deltakere fysisk til stede og mer enn 400 digitale oppkoblinger fra kommuner over hele landet, hvor 14 av disse kommunene var fra Troms. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid mellom USHT, Tromsø kommune, UiT Norges arktiske universitetet, Lindring i Nord ved Universitetssykehuset Nord-Norge.

Opplæringspakker i lindrende behandling og forhåndssamtaler

Gjennom midler fra Nasjonalt senter for distriktsmedisin (NSDM) sitt Program for distriktsmedisinsk forskning og fagutvikling, har USHT utviklet et fagutviklingsprosjekt med mål om å styrke kompetansen innen palliasjon blant helsepersonell i kommunene i Troms. Et sentralt fokus i prosjektet er å øke bruken av forhåndssamtaler med pasienter og pårørende. I slutten av 2024 mottok USHT ytterligere støtte fra NSDM for å videreutvikle prosjektet.

Basert på tilbakemeldinger fra kommunene ble gjennomføringsmodellen justert. Kommunene fikk anledning til å velge mellom to modeller: enten én heldags fagdager eller to halvdags fagdager med mellomarbeid. USHT tilbyr veiledning knyttet til mellomarbeidet for å sikre faglig oppfølging og kvalitet. Blant de deltakende kommunene er tjenester som sykehjem, hjemmetjenester samt rus- og psykisk helse representert. Alle kommunene har valgt modellen med to halvdags fagdager, og samtlige har nå gjennomført første samling og er godt i gang med mellomarbeidet.

Videre utvikling av prosjektet vil bli omtalt i handlingsplanen for 2026.

Webinarserie: «Den lille forskjellen»

Gjennom 2025 har USHT tilbudt en webinarserie rettet mot ansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, samt andre fagpersoner med interesse for palliasjon. Serien besto av månedlige webinarer, med unntak av juli og august, og hvert webinar hadde sitt eget tematiske fokus. Temaene omfattet blant annet symptomkartlegging, lindring av tungpust, palliasjon til personer med utviklingshemming, kommunikasjon og palliativ plan, palliasjon for personer med rus- og psykiske helseutfordringer, samt åpenhet om døden, sorg og ventesorg.

Webinarene har hatt et gjennomsnitt på 83 digitale oppkoblinger per sending, med deltakere fra kommuner over hele landet. Engasjementet har vært stort, og 17 av kommunene i Troms har deltatt på én eller flere av årets sendinger.

Webinarserie: «Lindrende behandling og omsorg til personer med utviklingshemming»

For informasjon om webinarserie, se under Kvalitet i tjenesten til personer med utviklingshemming

PÅRØRENDESTRATEGIEN

Pårørendestrategien «Vi – de pårørende» skal bidra til at pårørende anerkjennes som en viktig ressurs, og gir retning og tiltak for en mer helhetlig og bærekraftig pårørendeomsorg. USHT har hatt fokus på å gjøre denne kjent, samt å ha pårørendeperspektiv i ulike satsinger. Det har vært arrangert felles visning av den nasjonale pårørendekonferansen, som beskrives i avsnittet under.

I ulike nettverk, samt i samarbeidsmøter med kommunene har det vært fokus pårørendearbeid, og snakket om pårørendeavtaler og pårørendeundersøkelsen «IVARETATT?». Det er flere kommuner som nå har tatt i bruk denne undersøkelsen for å hente inn erfaringer fra pårørende. Pasient- og brukerorganisasjoner deltar i ressursgrupper til ulike satsingsområder, og pårørendeerfaringer løftes frem i samlinger. Pårørendestrategien, og aktuelle saker knyttet til dette tema, har blitt delt i nyhetsbrev og på Facebook.

Som en del av arbeidet med å synliggjøre pårørendes situasjon og behov, skrev USHT sammen med samarbeidspartnere en felles kronikk i forbindelse med den nasjonale pårørendedagen. Kronikken «*Når kjærlighet snus til overbelastning, fortvilelse og vold*» løfter fram utfordringer mange pårørende står i når omsorgsoppgavene blir for tunge, og behovet for systematisk støtte og oppfølging. Den ble publisert i *Nordnorsk Debatt* og i *iFinnmark* i september.

PÅRØRENDEKONFERANSEN 2025

USHT arrangerte felles digital visning av den nasjonale Pårørendekonferansen i regi av Pårørendesenteret den 24. september i Tromsø rådhus. Tema for konferansen var *Sammen er vi mindre alene*. Dette er fjerde året USHT har visning av konferansen, og det er stor interesse blant ansatte i kommunen for å delta. Det var 52 deltakere på konferansen, og både ledere, ansatte og pårørende deltok.

PÅRØRENDESAMLING I FORBINDELSE MED VERDENSDAGEN FOR PSYKISK HELSE

I forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse 8. oktober var USHT medarrangør og bidragsyter til en samling for pårørende innen psykisk helse og rus i Tromsø. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Losen lavterskelsenter og organisasjoner i Pårørendenettverket etablert av Losen lavterskelsenter i enhet for psykisk helse og rus i Tromsø kommune. I tillegg bidro USHT økonomisk og med stand under arrangementet «Å være pårørende», som ble arrangert på Sydspissen aktivitetssenter.

Programmet bestod av åpen kafé, stands og faglige innlegg, blant annet ved rus- og familierapeut Einar Eiksund. Samlingen hadde godt oppmøte og bidro til å skape en viktig møteplass for pårørende, synliggjøre deres situasjon og styrke samarbeidet om systematisk pårørendearbeid innen psykisk helse- og rustjenestene.

ERNÆRINGSARBEID

Ernæring er et viktig fagområde i flere tjenester i kommunene. USHT deltar i ernæringsnettverket i vertskommunen Tromsø. Formålet med nettverket er å arbeide for å heve kvaliteten, samt å forebygge uønsket variasjon i ernæringsarbeidet i tjenestene. Nettverket skal bidra til implementering av kommunens kvalitetsplan for ernæring og utarbeide veiledere for den enkelte tjeneste. Nettverket ledes av ernæringsfysiolog i Tromsø kommune. Ernæring hos den geriatriske pasienten og ernæring hos personer med demens har vært tema på fagseminarer i ABC-opplæringen dette året.

ERNÆRINGSKONFERANSE

Ernæringsnettverket i Tromsø har tradisjonelt arrangert årlig fagdag for ansatte i tjenesten i Tromsø kommune. USHT er medarrangør for denne dagen, som de siste årene har blitt en konferanse for hele Troms fylke samt for interesserte utenfor vårt fylke. Konferansen gjennomføres hybrid, med mulighet for fysisk deltagelse (Tromsø kommune) og digital deltagelse (øvrige interesserte). I 2025 ble den gjennomført som halvdagskonferanse 7. mai 2025, med 92 påmeldte deltagere fra 6 ulike kommuner. Temaer på konferansen var eldre og alkohol - hvordan kan vi bidra til helsefremmende levevaner, dehydrering og væskeinntak, reernæringsyndrom og klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten. USHT deltok aktivt i planleggingen og gjennomføringen av konferansen, og hadde blant annet ansvar for digital streaming til kommunene.

OPPTRAPPINGSPLAN PSYKISK HELSE

Opptrappingsplanen for psykisk helse 2023–2033 er en helhetlig strategi fra regjeringen for å forbedre den psykiske helsen i Norge og utvikle det samlede tjenestetilbudet. Hovedområdene i planen handler om helsefremmende og forebyggende arbeid, gode og tilgjengelige tjenester der folk bor og tilbud til personer med langvarige og sammensatte behov.

Psykisk helse er et nytt fagområde for utviklingscenteret. I løper av 2025 har arbeidet vært rettet mot å sette seg inn i tematikken, etablere dialog med aktuelle ressurspersoner og samarbeidspartnere, gjennomføre innspillrunder med kommunene og oppstart av ABC-opplæringen Psykiske lidelser hos eldre.

Vi har tatt initiativ til og gjennomført samarbeidsmøte med USHT Finnmark og USHT Samisk og Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Vi har også vært i dialog med RVTS Nord og med Helsefelleskapets FSU Psykisk helse og rus. Videre har vi gjennomført dialogmøter med ledere på ulike nivåer i psykisk helse- og rustjenester i både små og større kommuner i fylket. Innspill til aktiviteter har også blitt registrert i forbindelse med høstens samarbeidsmøter med kommuner. Dette gir oss samlet sett et godt grunnlag for å planlegge og gjennomføre aktiviteter som planlagt våren 2026.

DEMENSPLAN 2025

Demens berører mennesker i alle aldre og er en av våre store folkehelseutfordringer. Antall personer med demens vil stige i årene framover og for å møte dette behovet er det avgjørende at tjenestene holder høy kvalitet. Det innebærer at ansatte har solid kompetanse, arbeider etter personsentrerte prinsipper og møter mennesker med demens og deres pårørende med respekt, verdighet og forståelse (Demensplan 2025). 2025 er det siste året med den nasjonale planen Demensplan 2025, og sektoren står i skiftet mellom Demensplan 2025 og Demensplan 2030. Det er derfor valgt å ikke starte noen nye aktiviteter innenfor satsingsområdet dette året, i påvente av ny nasjonal plan.

I Troms er det etablert en tverrfaglig ressursgruppe innen demensfeltet, med deltakere fra kommunene, UNN HF og Nasjonalforeningen for folkehelsen. I 2025 ble også en representant fra UiT Norges Arktiske universitet inkludert i gruppen, noe som har styrket den faglige bredden. Gruppen ledes av USHT Troms og fungerer som en viktig rådgiver og samarbeidspartner i utviklingen og gjennomføringen av aktiviteter knyttet til satsingsområdet Demensplan 2025.

Høringsinnspill til Demensplan 2030

I november 2025 gjennomførte Helsedirektoratet høring om ny nasjonal Demensplan 2030. USHT Troms fikk mulighet til å gi skriftlige innspill til de 2 viktigste målene i en ny plan og hvilke tiltak som vil være av betydning.

I dialog med ledere og ansatte i kommunene i Troms har det kommet tydelige tilbakemeldinger om en krevende situasjon, både økonomisk og når det gjelder tilgang på personell. I slike perioder øker risikoen for at ikke-lovpålagte tjenester må reduseres eller kuttet, noe som kan ramme demensomsorgen særlig hardt. I dialog med kommunene, ressursgruppen og fagnettverk demens ble det fremhevet at en ny nasjonal demensplan bør ha tydelig statlig styring, med nasjonale normer og tilhørende økonomiske insentiver for å sikre likeverdige tilbud til personer med demens og deres pårørende.

Innspillene til de to viktigste målene i ny nasjonal demensplan omhandlet:

- **Tidlig og sammenhengende oppfølging**, med styrking av hukommelsesteam, pakkeforløp, systematisk pårørendestøtte og gode dag- og aktivitetstilbud.
- **Nok folk med rett kompetanse**, gjennom nasjonale kompetansekrav, ABC-opplæring, inkluderende demensomsorg og tid til faglig refleksjon og miljøbehandling.

Fagnettverk demens

I 2024 ble et tverrfaglig og interkommunalt fagnettverk etablert for å videreføre arbeidet fra læringsnettverket i Demensplan 2025. Målet med nettverket er å styrke tverrfaglig samarbeid på tvers av kommunegrenser og tjenester, bidra til kompetanseutvikling, og skape en arena for samarbeid og erfaringsutveksling.

Fagnettverket består av ressurspersoner i kommunene som har mulighet å påvirke den daglige tjenesteytingen for personer med demens. Hver kommune vurderer selv hvilke ansatte som bør delta i nettverket. Felles for alle deltagerne er kompetanse på og interesse for fagfeltet. De som deltar skal ta med seg kunnskap og erfaringer som blir delt tilbake til eget arbeidssted, slik at dette kommer til nytte for flere. Fagnettverket består av ressurspersoner fra 17 ulike kommuner og har til sammen 52 deltagere. UiT er også representert med to deltagere, samt UNN med to deltagere.

I 2025 ble det gjennomført to samlinger:

- Juni: Fysisk samling i Tromsø med hovedtema Demensomsorg i balanse (hvordan «stå i det» og ivaretagelse av helsepersonell, samt gruppeaktiviteter og lavterskeltilbud)
- Oktober: Digital samling med hovedtema Demensomsorg i utvikling (nytt om utredning, behandling og forebygging av demens, nytt om og innspill til Demensplan 2030)

Samlingene og programmet organiseres av en ressursgruppe som tar utgangspunkt i nasjonale satsingsområder og lokale behov.

ABC-opplæring

I Demensplan 2025 fremheves ABC-opplæring innen demens og eldreomsorg som en viktig del av innsatsområde 4, som handler om planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling. Innen fagområdet som knyttes til Demensplan 2025, har USHT Troms i 2025 tilbudt ABC-opplæring i Demensomsorgens ABC perm 1 og perm 2, Eldreomsorgens ABC Aldring og omsorg, Psykiske lidelser hos eldre og Musikkbasert miljøbehandling eldre/demensomsorg. I 2025 er antall deltakere samlet sett doblet sammenlignet med tidligere år. Dette omtales nærmere senere i årsmeldingen.

Kognitiv stimuleringsterapi for personer med demens

Kognitiv stimuleringsterapi (KST) er anbefalt i den nasjonale retningslinjen for demens og kan tilbys hjemmeboende personer med demens i Inn-på-tunet-tilbud, dagaktivitetssentre, eller i regi av kommunale helsetjenester og poliklinikker. Metoden kan også benyttes for personer med demens i omsorgsboliger og sykehjem. KST er en evidensbasert gruppeintervensjon, utviklet i Storbritannia, med mål om å bedre kognitiv funksjon og livskvalitet hos personer med mild til moderat grad av demens.

På bakgrunn av dette arrangerte USHT Troms i 2024 et gruppelederkurs for kommuner i fylket. Deltagerne ønsket en arena med mulighet for erfaringsutveksling i etterkant av kurset, men en kartlegging i etterkant viste at få deltagere hadde anledning til å delta i et slikt nettverk videre. Ny vurdering gjøres i 2026.

TID-modellen

USHT ønsker å bidra til forebygging og behandling av APSD hos personer med demens, og tilbyr basiskurs og administratorkurs i «TID-modellen» på forespørsel. I 2025 har vi ikke mottatt forespørsler på TID-undervisning til tross for at det er mye interesse og dialog rundt temaet utfordrende atferd. Vi har gjennomført mye informasjonsarbeid og forventer mer aktivitet i 2026. En kommune i Troms har valgt å satse ekstra på dette og vil utdanne egne kursholdere i TID-modellen.

Tidligere er det tilbudt arenaer for erfaringsdeling etter gjennomført opplæring. Dette har ikke vært gjennomført i 2025 på grunn av lav deltagelse på tidligere arrangementer. Ny vurdering gjøres i 2026.

Demensdagene i Tromsø kommune

Demensdagene i Tromsø har siden 2011 vært arrangert i forbindelse med den internasjonale Alzheimer dagen 21. september. De arrangeres av Tromsø kommune i samarbeid med USHT Troms og Nasjonalforeningen Tromsø demensforening.

I 2025 ble Demensdagene markert på Sydspissen aktivitetssenter. Det var arrangementer mandag 15.9 og tirsdag 16.9, med ulike foredrag, stands med informasjon, samt kafedialog med åpent folkemøte. Demensdagene ble også markert i uke 37-39 på bibliotekene i Tromsø kommune, samt med visning av filmen «The cord of life» på Verdensteateret.

KVALITET I TJENESTEN TIL PERSONER MED UTVIKLINGSHEMMING

Den nasjonale veilederen Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming understreker at personer med utviklingshemming og deres familier skal ha mulighet til å leve gode liv, basert på egne forutsetninger. Dette forutsetter at ansatte i tjenestene har den nødvendige kompetansen til å bidra med trygghet, faglig kvalitet og inkludering. For å styrke kompetansen i tjenestene i Troms har USHT videreført arbeidet med ressursgruppen innen satsningsområdet og lagt til rette for flere kompetansehevende tiltak. USHT deltar også i kvalitetsutvalget ved Seksjon for habilitering i vertskommunen, som en del av det kontinuerlige arbeidet med kvalitetsforbedring.

Fagnettverk i tjenesten til personer med utviklingshemming

Fagnettverket består av ressurspersoner i kommunene som arbeider med tjenestene for personer med utviklingshemming og som har mulighet til å påvirke kvaliteten i den daglige tjenesteytingen. Nettverket skal bidra til å styrke faglig kompetanse, fremme kunnskapsbasert praksis og legge til rette for erfaringsdeling og samhandling på tvers av kommunene i Troms. Målet er å utvikle gode og likeverdige tjenester, og å redusere uønsket variasjon i tjenestetilbudet. Tema og forelesere for samlingen bestemmes i samarbeid med ressursgruppen for satsningsområdet.

Den 1. og 2. april 2025 arrangerte fagnettverket en fysisk samling i kommunestyresalen på rådhuset i Tromsø. Totalt deltok 46 personer fra 18 kommuner i Troms. Tema for samlingen var «overgang fra voksen- til eldreomsorg», i tråd med kapittel 4 i den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming». Programmet inkluderte forelesninger fra representant ved Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU), og en juridisk rådgiver fra Tromsø kommune, samt erfaringsdeling fra to institusjonsavdelinger som arbeider med eldre personer med utviklingshemming.

Den 20. november ble det gjennomført en digital samling for fagnettverket, med temaet «Å støtte de som støtter – ivaretagelse av omsorgspersonen». På grunn av temaets brede relevans besluttet nettverket å åpne samlingen for flere deltakere enn de som vanligvis inngår i fagnettverket, og alle kommunene fikk anledning til å inkludere flere ansatte. Webinaret var dermed tilgjengelig for alle som ønsket å delta. Foreleser var Jon Arne Løkke fra Høgskolen i Østfold, som presenterte verktøyet ACT, og belyste hvordan ansatte kan bruke dette både for å forstå hva som kan gjøre arbeidshverdagen krevende, og som et verktøy i veiledning av tjenestemottakere i utfordrende situasjoner. Samlingen hadde påmeldte deltakere fra 18 kommuner i Troms, og det var rundt 50 digitale innlogginger.

Webinar «En bedre hverdag»

I samarbeid med Voksenhabiliteringen ved UNN Tromsø fortsatte USHT med månedlige webinarer fra januar til april 2025. Temaene tok utgangspunkt i den nasjonale veilederen, men ble også valgt basert på innspill fra ressursgruppen og fagnettverket. Webinarer var åpne for alle og krevde ikke påmelding. USHT hadde rollen som fasilitator og programleder, mens Voksenhabiliteringen ved UNN Tromsø leverte det faglige innholdet. Serien besto av totalt seks sendinger, med et gjennomsnitt på 43 digitale pålogginger. Flere av kommunene i Troms deltok jevnlig, og mange av påloggingene representerte møterom der flere ansatte fulgte webinarer sammen. Webinaret i april 2025 markerte avslutningen på denne serien, ettersom USHT deretter ble invitert inn i planleggingen av en større, felles webinarrekke for kompetanseheving i tjenestene til mennesker med utviklingshemming.

Webinar «Kompetanseheving for tjenestene til mennesker med utviklingshemming»

Etter invitasjon fra USHT Trøndelag nord, USHT Hedmark og USHT Oppland deltok USHT Troms fra september 2025 i planleggingen og gjennomføringen av en etablert webinarrekke som flere utviklingscentre har samarbeidet om de siste to årene. Målet med samarbeidet var å styrke samhandling mellom utviklingssentrene. Det ble arrangert månedlige webinarer med ulike faglige tema. I løpet av høsten 2025 fikk deltakerne blant annet faglig påfyll om diagnostisk overskygging, støttemateriell for økt beslutningsstøtte, sorg og systematisk sorgarbeid, samt positiv atferdsstøtte. Det siste webinarer i 2025 ble holdt av forelesere fra Seksjon for habilitering i Tromsø kommune, og samlet over 80 digitale pålogginger, hvilket var det webinarer med høyeste deltakerantallet i serien dette året. De øvrige webinarer hadde i gjennomsnitt 65 pålogginger, hvor flere av disse representerte møterom med flere deltakere. Webinarrekken videreføres i 2026, og planene for kommende år vil bli presentert i handlingsplanen for 2026.

Webinar «Lindrende behandling og omsorg til personer med utviklingshemming»

Etter en lengre planleggingsperiode i 2024, i samarbeid med USHT Finnmark, ble det gjennomført tre webinarer i starten av 2025 med hovedtema lindrende behandling og omsorg til personer med utviklingshemming. Webinarer ga deltakerne en innføring i hva lindrende behandling og omsorg innebærer, og hvordan ansatte i tjenestene kan gi støtte og omsorg til denne målgruppen. Deltakerne fikk også erfaringsdeling fra en sykehjemsavdeling for personer med utviklingshemming, som har et sterkt fokus på palliasjon i sitt daglige arbeid. Videre fikk deltakerne kompetanseheving for hvordan man kan tilrettelegge for god palliativ omsorg til mennesker med utviklingshemming, utarbeide palliative planer og styrke kompetansen hos ansatte. Webinarer hadde i gjennomsnitt 80 digitale pålogginger. Alle sendinger ble tatt opp og gjort tilgjengelig i tre måneder. I løpet av perioden de lå ute mottok USHT flere henvendelser fra andre kompetansmiljøer og fagmiljøer, både innen lindrende behandling og innen utviklingshemming, som ønsket tilgang til innholdet.

Vinterlys 2025

Vinterlys arrangeres i samarbeid mellom USHT Finnmark og USHT Troms. I 2025 ble den heldigitale konferansen gjennomført 20. mars, med hovedfokus på hvordan ansatte i tjenestene til personer med utviklingshemming kan observere, identifisere og rapportere endringer i tjenestemottakernes somatiske helse. Programmet belyste hvorfor denne tjenestegruppen er særlig sårbar for sykdom, hvilke tegn og symptomer ansatte bør være oppmerksomme på, og hvordan tjenestene kan arbeide systematisk med helseoppfølging. USHT holdt også en egen forelesning om klinisk observasjonskompetanse for ansatte i disse tjenestene. Seksjon for habilitering i Tromsø kommune delte erfaringer fra sitt arbeid med implementering av klinisk observasjonskompetanse. I tillegg fikk deltakerne en gjennomgang av legens rolle i den årlige helsekontrollen. Totalt 208 deltakere meldte seg på konferansen, hvorav 16 kommuner i Troms var representert.

WEBINAR OM KAPITTEL 4A – TVUNGEN HELSEHJELP

Som et oppfølgingstilbud etter Vinterlys 2025 fikk kommunene i Troms, sammen med øvrige interesserte, mulighet til å delta på et webinar om pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A, med særlig fokus på personer med utviklingshemming. Foreleser var Lars Ole Bolneset, som gjennomgikk sentrale temaer som når og for hvem tvungen helsehjelp kan benyttes, vilkårene for å fatte vedtak, og hvordan ansatte skal gå frem i vedtaksprosessen. Webinarer var åpent for alle og hadde over 90 digitale pålogginger.

ABC-opplæring

Gjennom 2025 har USHT både fullført og startet nye utdanningsløp i ABC-opplæringen under fagområdet Utviklingshemming. Dette omfatter avslutning og videreføring av Mitt Livs ABC, Perm 1, samt oppstart av Musikkbasert miljøbehandling – Utviklingshemming. Mer informasjon om disse opplæringene finnes i eget kapittel om ABC-opplæringen.

KULT-konferansen 2025

Kompetanse, utvikling og læring i habiliteringstjenesten (KULT) arrangeres i samarbeid mellom Seksjon for habilitering i Tromsø kommune og Institutt for vernepleie ved UiT Norges arktiske universitet. USHT deltar i planleggingen og har ansvar for streamingen av konferansen. Temaet for KULT-konferansen 2025 var CRPD – FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, med særlig fokus på hvordan konvensjonen påvirker tjenesteutvikling, praksis og rettighetsarbeid. Konferansen samlet rundt 90 fysiske deltakere og om lag 30 digitale deltakere fra totalt ni kommuner i Troms.

PASIENTSIKKERHET, LEDELSE OG KVALITETSFORBEDRING

KlinObsKommune – klinisk observasjonskompetanse i kommunehelsetjenesten

KlinObsKommune er en kompetansetrapp basert på nasjonalfaglige råd for tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand. I 2025 har hovedfokus vært avslutning og oppsummering av prosjektprogrammet *KlinObsKommune Troms og Finnmark 2020–2024*. Totalt 20 kommuner i Troms og Finnmark har deltatt, med tjenesteområdene sykehjem, habilitering, hjemmetjeneste, helsehus, rus og psykisk helse.

I 2025 ble det gjennomført oppsummeringsmøter med alle kommuner som deltok i programmet. Prosjektprogramleder utarbeidet totalt 22 individuelle kommunerapporter, inkludert status og måloppnåelse i forhold til hver enkelt kommunes mandat. Rapportene ble gjennomgått i møtene med ledere og instruktører, og sendt kommunene i PowerPoint, slik at de kunne bruke dem i eget forbedringsarbeid.

I møtene fikk USHT mange tilbakemeldinger som vil bli brukt i kommende sluttrapport med anbefalinger fra gjennomført prosjektprogram.

USHT Troms har laget plan for oppfølging av KlinObsKommune i 2026. Aktiviteter vil baseres på meldte behov fra kommunene.

NASJONALE BIDRAG

USHT Troms har deltatt i revidering av nasjonalt opplæringsmaterieill i *KlinObsKommune v 2.0*, lansert 15.12.25, samt deltatt i nasjonal arbeidsgruppe for revidering av nasjonalfaglige råd for tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand.

I tillegg har USHT gitt faglige innspill til ny bok «Oppdag forverring» utgitt av ProACT Norge, samt gitt innspill til ny videreutdanning for helsefagarbeidere, «Observasjon og vurdering ved akutt forverret helsetilstand», ved Fagskolen Diakonova. Dette er et deltidsstudium på 60 studiepoeng over to år.

VR-LÆRING I KLINOBSKOMMUNE

USHT Troms, Dyrøy kommune og Tromsø kommune deltar i et innovasjonsprosjekt med Connect the Dots (CTD) for å utvikle VR-opplæringstjeneste for helsepersonell. Tjenesten er basert på nasjonalfaglige råd for tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand. Les mer om VR-prosjektet senere i årsmeldingen.

Nettverk for mellomledere

USHT Troms har siden september 2024 samlet 46 mellomledere fra 15 kommuner i Troms til engasjerende og lærerike samlinger. Nettverket er en arena for utvikling, samarbeid og styrket lederkraft og har på kort tid utviklet seg til et dynamisk og tillitsbasert fellesskap, der lederne får faglig påfyll, deler erfaringer og utforsker løsninger på felles utfordringer. Samlingene gjennomføres vekselvis fysisk og digitalt.

Nettverket har faste deltagere for å sikre kontinuitet og psykologisk trygghet, men i 2026 åpner vi for et begrenset antall nye deltagere.

Tema for gjennomførte samlinger:

- Digital samling 1: «*Hvorfor vi trenger mellomledere i helsetjenesten*»
- Fysisk samling 2: «*Å bygge det gode laget*»
- Digital samling 3: «*Vi står han av*»
- Fysisk samling 4: «*Å stå i endringer*»
- Digital samling 5: «*Å lede i knapphet – kloke grep for rekruttering og ressursbruk*».
- Fysisk samling 6: «*Å velge rett; Prioritering og Psykologisk trygghet*».

Deltakerne i nettverket er aktive bidragsyttere og tilbakemeldingene viser at nettverket oppleves som både relevant, inspirerende og nødvendig. De oppgir videre at de har reflektert over egen lederrolle og tatt i bruk verktøy og metoder de har tilegnet seg på samlingene.

Deltakerne i ressursgruppen, med representanter fra kommuner og samarbeidspartnere, har gitt gode innspill og bidratt faglig i planlegging og gjennomføring. Ressursgruppen opprettholdes i 2026.

Kvalitetsforbedring

Kvalitetsforbedring i helsetjenesten handler om en systematisk og kontinuerlig prosess som leder til målbare forbedringer. Kontinuerlig forbedring oppnås ved å kombinere profesjonell kunnskap og forbedringskunnskap. Forbedringskunnskap er et viktig supplement til profesjonskunnskap og kan bidra til å forstå og analysere systemer, samhandling og prosesser.

USHT Troms samarbeider med UNN som tilbyr Forbedringsutdanningen FUNN for sine ansatte. Utdanningen gjør deltakerne rustet til å sette i gang og lede forbedringsarbeid. Den er praktisk orientert, og deltakerne må ha med seg et forbedringsprosjekt som de skal arbeide med i opplæringsperioden. I 2025 deltok ansatte fra Tromsø (oppstart 2024 og 2025), Storfjord og Nordreisa (oppstart 2024) og Kvæfjord (oppstart 2025) på forbedringsutdanningen. Deltagerne fra kommunehelsetjenesten veiledes av ansatte i USHT. Høsten 2025 startet ny rekrutteringsprosess for nye kull med oppstart februar 2026. Vi har fått med 4 nye kommuneteam med til sammen 9 deltagere fra 3 ulike kommuner (Tromsø, Harstad, Gratangen).

USHT Troms har også bidratt med innlegg om kvalitetsforbedring i seksjon sykehjem, Tromsø kommune. Temaet var Kvalitetsforbedring som metode i endringsprosesser, med fokus på blant annet leder som kritisk suksessfaktor for å få til varig endring, hva er kvalitet, betydningen av kvalitetsarbeid i endringsprosesser.

Legemidler

LEGEMIDDELNETTVERKET I TROMSØ KOMMUNE

Utviklingssenteret deltar aktivt i Tromsø kommunes legemiddelnettverk, som samler fagpersoner fra sykehjem, somatisk hjemmetjeneste, helsehus, habilitering, barnebolig, fastlege og legevakt. Kommunen har over tid hatt et tydelig fokus på riktig legemiddelbruk i tjenestene, og har styrket dette arbeidet gjennom å ansette flere farmasøyter i faste stillinger innen helse- og omsorgstjenestene. I 2025 har nettverket hatt særlig fokus på å videreutvikle interne rutiner, fulgt opp arbeidet med Pasientens Legemiddelliste og bidratt i planleggingen av Legemiddelkonferansen 2025

LEGEMIDDELKONFERANSEN 2025

Årets legemiddelkonferanse ble gjennomført 29. oktober med hovedtema «legemidler ved obstruktiv lungesykdom». Totalt var det 133 påmeldte deltakere hvorav 71 var fysisk og 62 digitalt. Deltakerne representerte 14 kommuner og 2 helseforetak, hvorav 10 kommuner var fra Troms. Konferansen ga en grundig innføring i hva obstruktiv lungesykdom er, samt både medikamentelle og ikke-medikamentelle behandlingsmuligheter. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid mellom Utviklingssenteret, RELIS Nord-Norge, UNN Tromsø og Tromsø kommune. Utviklingssenteret deltok aktivt i planleggingen og gjennomføringen av konferansen, og hadde blant annet ansvar for digital streaming til kommunene.

Simulering som metode

Studier viser at simulering gir god læring for både tekniske og ikke-tekniske ferdigheter, og har klare fordeler sammenliknet med andre undervisningsformer. Simulering skaper trygghet for profesjonsutøveren og bidrar til økt kompetanse og trygghet gjennom muligheten til å trene på tiltak og øve på prosedyrer. Selv om simulering er godt etablert i spesialisthelsetjenesten og helsefagutdanningene, er denne metoden fortsatt lite utbredt i kommunehelsetjenesten, til tross for sitt store potensiale.

USHT har utredet hvordan simulering som metode kan organiseres og implementeres i kommunene, blant annet for opplæring og mengdetrening. Prosjektet har også undersøkt hvorvidt tradisjonelle simuleringsmetoder kan tilpasses og anvendes i en VR-kontekst. Mer utfyllende informasjon er beskrevet under kapitlene «Opplæringspakker i lindrende behandling og forhåndssamtaler» og i «VR i prosedyretrening og kompetanseheving i kommunehelsetjenesten».

ABC-OPPLÆRING

ABC-opplæring er et viktig kompetansehevendende tiltak for den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og USHT er leverandør av denne opplæringen. Det faglige innholdet knyttes til en del av våre øvrige satsingsområder, samt fagområder som er viktige for kommunene. I Demensplan 2025 fremheves ABC-opplæring innen demens og eldreomsorg som en viktig del av innsatsområde 4, som handler om planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling. I den nasjonale veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming», står det i satsningsområde 2 (samarbeid og kompetanse) at kommunene må sørge for at personellet har tilstrekkelig med kompetanse i tjenestene. Her pekes det på Mitt Livs ABC som et av tiltakene. Flere av heftene i Mitt Livs ABC er laget på bakgrunn av innhold i denne nasjonale veilederen.

USHT Troms har fortsatt å tilby både fysiske og digitale fagseminarer for å gjøre opplæringen tilgjengelig for flere. I 2025 har vi hatt som mål å øke aktiviteten, og har lagt særlig vekt på å beholde kommuner som er aktive i ABC-opplæringen samtidig som det er jobbet systematisk for å få enda flere kommuner med. Rekruttering har skjedd gjennom fagnettverk og ledernettverk, i tillegg til øvrig informasjonsarbeid innen ABC og samarbeidsmøter med kommunene. Dette har gitt resultater. Tre kommuner som ikke hadde aktivitet foregående år, har i 2025 kommet i gang med opplæringen. Tidligere kartlegging i kommunene ble avsluttet på bakgrunn av lav svarprosent og begrenset nytteverdi. I stedet er det valgt å legge opp til oppstart på alle fagområdene og la påmelding styre aktiviteten, noe som har fungert godt.

Ved oppstart av *Psykiske lidelser hos eldre* meldte kun 11 deltagere seg, til tross for aktivt informasjonsarbeid. Det ble derfor søkt om unntak fra minimumsregelen hos oppdragshaver Nasjonalt senter for aldring og helse.

I 2025 er det gjennomført 11 informasjonsmøter, både fellesmøter for flere kommuner og enkeltmøter etter forespørsel. ABC-opplæringen har også vært tema i alle samarbeidsmøter med kommunene, noe som viser seg å være en viktig arena for å nå ut til ledelse og beslutningstakere. Planlagt informasjonsmøte via Statsforvalteren sine digitale frokostmøter ble ikke gjennomført som planlagt. Tidlig planlegging vil sikre at dette gjennomføres i 2026. Det er særlig viktig at slik informasjon gis i forkant av frist for kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd.

Fagseminarer

Totalt har 527 personer fra 16 ulike kommuner deltatt på ABC-opplæring i regi av USHT Troms i 2025. Dette er en økning på 278 deltagere og 3 nye kommuner sammenlignet med tall fra 2024.

FAGOMRÅDE OG PERM	Antall fullførte	Antall nye	SUM
Demensomsorgens ABC perm 1	93	108	201
Demensomsorgens ABC perm 2		42	42
Eldreomsorgens ABC Aldring og omsorg	10	15	25
Eldreomsorgens ABC Psykiske lidelser hos eldre		11	11
Musikkbasert miljøbehandling - eldreomsorg/demens		19	19
Musikkbasert miljøbehandling - utviklingshemming		9	9
Mitt livs ABC perm 1	100	120	220
SUM	203	324	527

Nasjonal ressursgruppe for ABC-opplæringen

Siden 2024 har USHT Troms bidratt inn i en nasjonal ressursgruppe for ABC-opplæringen, og deltakelsen er forlenget i to ekstra år. USHT Troms har også holdt innlegg om struktur i opplæringen og hatt regi for gruppeoppgaver på de nasjonale ABC-dagene i november 2025.

FOREBYGGING OG AVVERGING AV VOLD OG OVERGREP – TRYGGEST

USHT har over flere år samarbeidet med RVTS Nord om å styrke og samordne den tverretatlige innsatsen og kompetansehevingen om temaet vold og overgrep mot eldre. I år er arbeidet forankret gjennom oppdrag til USHT på TryggEst-modellen. Som en del av dette arbeidet er det utarbeidet manus til en e-læring rettet mot ledere i sykehjem. Det er også utarbeidet et kortere manus for ansatte i sykehjem. Kursene skal være en del av TryggEst-kursene til Bufdir. Manuset er videre bearbeidet og tilpasset e-læring i samarbeid med en ekstern leverandør. Kurset lanseres på nyåret.

USHT har i løpet av året deltatt på strategisamling om TryggEst sammen med øvrige utviklingsentre, RVTS og Bufdir. Det har også vært gjennomført møte i Tromsø med Bufdir og RVTS, med fokus på status, samarbeid og videre utviklingsmuligheter for TryggEst-arbeidet i nord.

Videre har USHT deltatt på regional TryggEst-samling i regi av RVTS, hvor utviklingsentrene i nord hadde ansvaret for gjennomføring av gruppearbeid.

For å bidra til økt synlighet og bevissthet om temaet har USHT stått på stand under Demensdagene i Troms, med informasjon og materiell om TryggEst. Arbeidet med vold og overgrep ble også synliggjort gjennom kronikken «*Når kjærlighet snus til overbelastning, fortvilelse og vold*», publisert i forbindelse med den nasjonale pårørendedagen. Kronikken løftet frem sammenhengen mellom pårørendebelastning og risiko for vold, og understreket behovet for tidlig innsats og kompetanse i tjenestene. Den ble publisert i Nordnorsk Debatt og iFinmark.

Det er også innledet en dialog og oppstart av et mulig samarbeid med TryggEst-teamet i Tromsø kommune, med mål om videre samhandling og kompetansestøtte.

HELSETEKNOLOGIORDNINGEN

Velferdsteknologi er ikke lenger et eget satsingsområde, men erstattes av Helseteknologiordningen som skal sees i sammenheng med alle satsingsområdene. Helseteknologi innlemmes i relevante satsingsområder der det anses som hensiktsmessig. Dette inkluderer temaer som brukerbehov, etikk, regelverk, informasjonssikkerhet og personvern, samt organisering, implementering og drift.

USHT Troms har bidratt til leverandørutvikling gjennom innovasjonskontrakt med leverandør av VR-teknologi i prosjektet som beskrives i kapittelet under. Helhetlig tjenestemodell benyttes som rammeverk for å identifisere hvilke oppgaver som må løses, roller og ansvar for å sikre en robust fremtidig rutinetjeneste.

I 2025 har USHT Troms samarbeidet med regionalt digitaliseringsnettverk og regionale nettverkskoordinatorer i nord. Det er gjennomført møter for å dele erfaringer og vurdere hvordan samordne innsatsen mot kommunene. USHT har presentert satsingsområdene og relevante aktiviteter for representanter for Helseteknologiordningen sammen med Tromsø kommune.

VR i prosedyretrening og kompetanseheving i kommunehelsetjenesten

Manglende tilgang på helsepersonell med riktig kompetanse er en av de største utfordringene i helsetjenesten. For å møte dette behovet har USHT Troms, i samarbeid med Tromsø kommune, Dyrøy kommune og ConnectTheDots (CTD), utviklet en VR-basert opplæringstjeneste. Tiltaket skal bidra til mer effektiv opplæring, styrke klinisk observasjonskompetanse, kommunikasjon og samhandling hos ansatte. Tjenesten gir ansatte mulighet til å trene på kliniske prosedyrer, kritiske situasjoner og ulike sykdomstilstander gjennom virkelighetsnære scenarier, på tvers av enheter og organisatoriske grenser, uavhengig av tid og sted.

I 2025 er innovasjonskontrakten mellom CTD, Tromsø kommune og Dyrøy kommune videreført. Partene har levert søknad om hovedprosjekt under Pilot Helse, sammen med Universitetssykehuset Nord Norge og Nasjonalt senter for e-helseforskning. Arbeidet har vært rettet mot videreutvikling av løsningen, samt høste erfaringer knyttet til implementering og drift i større skala.

Opplæringstjenesten piloteres i et sykehjem i vertskommunen. Sammen med fagutviklingssykepleiere og veiledere i utdanningsinstitusjoner utforskes veilederrollen i VR, med vekt på faglig kvalitet, egnet metodikk og ressursbruk. Piloteringen gir verdifull kunnskap om hvordan VR kan organiseres og driftes i kommunal kontekst, samt kunnskap om veilederrollen i virtuelle læringsmiljøer. Erfaringene viser at VR-opplæring gir ansatte økt mulighet for hyppig og målrettet trening, noe som bidrar til økt trygghet og mestring i klinisk praksis. Foreløpige estimater indikerer at VR-basert opplæring kan redusere både opplæringstid og kostnader sammenlignet med tradisjonelle opplæringsformer innen klinisk observasjonskompetanse.

Prosjektet har bidratt til betydelig interesse og kunnskapsspredning nasjonalt. USHT har delt erfaringer gjennom nettverk, seminarer, konferanser og webinarer i samarbeid med CTD. Webinaret «*VR til kompetanseheving i helsetjenesten – erfaringer fra kommuner*», gjennomført våren 2025, samlet 80 deltakere og ble fulgt av over 10 prosent av landets kommuner. Erfaringene deles også gjennom å bistå kommuner som ønsker å komme i gang med VR. USHT har bl.a. samarbeidet med Dyrøy og fire omkringliggende kommuner i bruk av VR til samtrening og felles kompetanseheving gjennom prosjektet «*Lavterskel kompetanseheving ved bruk av VR-briller*».

Videre arbeid består i videreutvikling, kvalitetssikring og eventuell skalering av VR-tjenesten, basert på erfaringene fra pilotering og samarbeid med kommunene. Ambisjonen er å utvikle et helhetlig konsept som er enkelt å ta i bruk, effektivt, skalerbart og trygt, og som kan tilpasses kommuner med ulike behov og rammebetingelser.

ØVRIGE AKTIVITETER

Prosjektveiledning

OPPLÆRING I PROSJEKTLEDELSE

Tromsø kommunes stab i Avdeling for helse og omsorg har etterspurt praktisk kompetanse innen prosjektledelse. I 2025 har USHT gjennomført tre fagmøter i stab om prosjekt og prosjektledelse med særlig fokus på metodikk og verktøy i «Veikart for tjenesteinnovasjon» og sentrale forhold i de enkelte fasene i prosjektprosessen» (KS). Det har vært gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

På bakgrunn av dette arbeidet, og erfaringer fra forbedringsprosesser i kommunene, har USHT utarbeidet en søknad om skjønnsmidler for å videreutvikle satsingen. Målet er å styrke kommunenes evne til å planlegge, forankre, gjennomføre og evaluere utviklingsarbeid på en systematisk måte. Det planlegges utvikling av et praksisnært opplæringsprogram i prosjekt- og forbedringsarbeid, der deltakerne arbeider med egne utviklingsprosjekter som en del av læringsløpet. Dette skal bidra til økt gjennomføringsevne og en sterkere forbedringskultur i kommunene.

IMPLEMENTERING AV FORHÅNDSSAMTALER I KREFTSYKEPLEIERTEAMET I TROMSØ KOMMUNE

Kreftsykepleierteamet i Tromsø kommune mottok i 2025 tilskuddsmidler gjennom ordningen *Tilskudd til kompetansehevede tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt*, forvaltet av Statsforvalteren. USHT har vært samarbeidspartner i prosjektet. Formålet med prosjektet har vært å utvikle og implementere en strukturert mal for gjennomføring av forhåndssamtaler. Dette har blant annet omfattet utarbeidelse av en faglig og praktisk anvendbar mal, etablering av nytt tiltak og ny dokumentasjonsmal i journalsystemet Profil, samt utprøving av malen i møte med pasienter og pårørende. Kreftsykepleierteamet har nådd prosjektets målsettinger og er i gang med utprøving og videre implementering av malen i praksis. USHT Troms har bidratt med faglig veiledning og støtte gjennom hele prosjektperioden.

SYSTEMATISERING AV OPPGAVEFORDELING I FASTLANDET HJEMMETJENESTE, TROMSØ KOMMUNE

Fastlandet hjemmetjeneste i Tromsø kommune har et omfattende geografisk tjenestoområde, noe som stiller store krav til effektiv organisering og tydelig rolleavklaring. Til tross for høy faglig kompetanse i enheten, ble det identifisert et behov for å systematisere og tydeliggjøre ansvars- og oppgavefordelingen mellom de ulike faggruppene. Prosjektet har vært ledet av enhetsleder samt fag- og kvalitetskoordinator, i tett samarbeid med enhetens ledergruppe. Som del av arbeidet ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant alle ansatte. Resultatene fra undersøkelsen dannet grunnlag for videre arbeid i en tverrfaglig arbeidsgruppe, hvor oppgaver ble gjennomgått, diskutert og fordelt mellom de ulike faggruppene. Prosjektet resulterte i utarbeidelse av tydelige arbeidsbeskrivelser for assistenter, helsefagarbeidere og sykepleiere. Arbeidet ble igangsatt i mars 2024 og ferdigstilt i mai 2025.

USHT har bidratt med prosjektveiledning gjennom hele prosjektperioden, samt deltatt i fellesmøter og møter i arbeidsgruppen.

Jobbvinner

«Jobbvinner» er et nasjonalt prosjekt i regi av KS, med mål om å rekruttere og beholde sykepleiere og helsefagarbeidere i kommunale helse- og omsorgstjenester, blant annet gjennom utvikling og innføring av mentorordninger for nytilsatt helsepersonell. USHT Troms deltok på samling i Tromsø den 15.oktober for deltakere som har gjennomført mentorkurs og mentorskole. Samlingen la til rette for aktiv deltakelse, erfaringsdeling og refleksjon gjennom case-diskusjoner, med mål om å styrke mentorrollen og bidra til videre utvikling av mentorordninger i kommunen.

Forskning

USHT ønsker å bidra til mer forskning i kommunene, og har i 2025 vært samarbeidspart i flere forskningssøknader i samarbeid med ulike forskningsmiljø. USHT har blant annet deltatt i forskningssøknader knyttet til prosjektene RehabLos og KRONE.

Prosjektet «ColOuR – Bærekraftig innovasjon for meningsfull aldring og aldersinkluderende samfunn», som har fått finansiering fra Norges forskningsråd er nå i gang. UiT og Vestvågøy kommune er hovedsøkere, med flere kommuner og samarbeidspartnere involvert. Hensikten med prosjektet er å utvikle en innovativ modell for uterehabilitering for eldre personer. USHT Troms deltar i prosjektets referansegruppe og har i løpet av året bidratt i workshop'er, og vil bidra også i 2026.

Sammen med CTD har USHT Troms/Tromsø kommune, Dyrøy kommune, Universitetssykehuset Nord-Norge og Nasjonalt senter for e-helseforskning også utarbeidet et hovedprosjekt og en søknad til Pilot Helse-programmet i Norges forskningsråd. Ambisjonen var å utvikle prosjektet «Attraktiv og bærekraftig helsesektor ved bruk av VR og KI for kompetanseutvikling og samhandling på tvers av tjenestenivåer». Prosjektet nådde dessverre ikke opp i konkurransen om midler, men samarbeidet har resultert i en velfungerende samarbeidsplattform som det kan bygges videre på i framtidige prosjekter.

Helsefellesskapet

Helsefellesskapet i Troms og Ofoten er en viktig samarbeidspart for USHT. USHT er representert som observatør i Strategisk samarbeidsutvalg (SSU) i Helsefellesskapet i Troms og Ofoten, og deltar med en representant i faglig samarbeidsutvalg (FSU) for Akuttmedisin.

USHT Troms hadde fremlegg i FSU akuttmedisin 05.06.25 (sak 21/25) om arbeidet som har vært utført i prosjektprogrammet KlinObsKommune i Troms og Finnmark 2020-2025. Her fikk Helsefellesskapet kjennskap til status for Troms og Ofoten, samt diskutert hvordan vi sammen kan jobbe videre bl.a. med simulering og prosjekt Trygg akuttmedisin.

USHT Troms hadde også fremlegg i Helsefellesskapet i Finnmark 14.02.25(sak 04/25), da med hovedfokus på erfaringer knyttet til gjennomføring av KlinObsKommune i de 8 kommunene som deltok fra Finnmark. I denne saken ble det konkludert med følgende: «*FSU Akuttmedisin Finnmark støtter en søknad om rekrutterings- og samhandlingstilskudd til innkjøp av utstyr samt grunnleggende opplæring innen klinisk observasjonskompetanse etter modell for KlinObsKommune*». Søknaden ble senere innvilget og midler tildelt.

USHT Troms ser Helsefellesskapene som viktig arena for erfaringsdeling og etablering av nettverk på tvers av kommuner og sykehus.

Interkommunal samhandlingsleder for Helsefellesskapet Troms og Ofoten er representert i ressursgruppen for mellomledernetverket i Troms.

Vertskommune- samarbeid

USHT har et nært og strukturert samarbeid med vertskommunen, og deltar i flere aktiviteter og fora innen helse og omsorg. Ansatte ved senteret er representert i ulike kvalitetsutvalg, som er en viktig arena for gjensidig informasjonsutveksling, prioritering og forbedringsarbeid. Deltakelsen sikrer at USHT er godt kjent med vertskommunens satsinger og utviklingsbehov, samtidig som senteret er synlig og tilgjengelig i vertskommunen.

Leder i USHT deltar på ledersamlinger og møter i stab, helse og omsorg. Vertskommunen inviteres også til årlige samarbeidsmøte med USHT. I tillegg bidrar USHT med veiledning og prosjektopplæring i vertskommunen, blant annet knyttet til utviklings- og forbedringsarbeid.

Medarbeidere i USHT deltar også i arrangementskomite for fagdager og konferanser vertskommunen arrangerer; Legemiddelkonferansen, Fagdag i ernæring og Fagdag i palliasjon.

Kommunemøter

Alle kommuner i Troms ble invitert til samarbeidsmøte med USHT høsten 2025. Det ble avholdt møter med 15 kommuner (ytterligere ett møte er planlagt rett etter nyttår). Også dette året har møtene hatt fokus på å styrke positive følelser og samarbeid. Hver kommune ble utfordret til å presentere tre gode ting fra egen drift, mens USHT hadde forberedt og delte tre positive ting om samarbeidet med hver kommune. Samarbeidsmøtene er strategisk viktig arena som gir nyttig og relevant innsikt i kommunenes behov, som igjen legger grunnlaget for mer målrettede aktiviteter og tiltak.

Møtene gir et oppdatert bilde av utviklingstrekk, behov og prioriteringer i helse- og omsorgstjenestene.

Kommunene løfter særlig frem tre styrker i egen organisasjon:

1. Ansatte og arbeidsmiljø – fleksible og løsningsorienterte medarbeidere med godt samhold.
2. Faglig utvikling – høy deltakelse i ABC-opplæring, fagnettverk, TØRN, KlinObsKommune, VR og velferdsteknologiske tiltak.
3. Styrket ledelse – tydeligere struktur, nye fagroller og økt fokus på heltidskultur, rekruttering og kvalitet.

Samtidig peker kommunene på flere behov: økt kompetanse innen psykisk helse og rus (særlig for voksne/eldre og personer med utviklingshemming), støtte til håndtering av utfordrende atferd i demensomsorgen, hjelp til implementering av velferdsteknologi, samt økt satsing på palliasjon og forhåndssamtaler. Det er også behov for mer systematikk knyttet til kvalitet, prioritering og tildelingskriterier.

Kommunene gir svært positive tilbakemeldinger på USHT sitt arbeid, og fremhever særlig fagnettverkene, webinarne og at aktivitetene er tilgjengelige og kostnadsfrie. De opplever at USHT leverer «rett støtte til rett tid».

Innspillene brukes aktivt i planleggingen av kommende satsinger, inkludert Demensplan 2030, Opptrappingsplan psykisk helse og videre arbeid med kvalitet, ledelse og velferdsteknologi.

Senter for omsorgsforskning

USHT har i 2025 videreført og styrket samarbeidet med Senter for omsorgsforskning (SOF) innen forskning og kunnskapsutvikling. I løpet av året har vi samarbeidet om utvikling og innsending av felles søknad om eksterne midler, samt hatt dialog om forskningssamarbeid knyttet til kommunale helse- og omsorgstjenester. Samarbeidet bidrar til å styrke den faglige forankringen i utviklingsarbeidet og til å koble praksisfeltet tettere til forskningsmiljøer.

Det ble også gjennomført årlig felles samling for SOF og utviklingssentrene i nord. Samlingen er en viktig møteplass for erfaringsdeling, faglig utvikling og videre samarbeid mellom forskning og praksisfelt.

Kommunikasjon

USHT Troms jobber målrettet med kommunikasjon og synlighet overfor våre interessenter. I strategiperioden 2021–2025 har et sentralt fokus vært å styrke kommunenes kjennskap til USHT og senterets arbeid. Det er viktig at ansatte og ledere i kommunene opplever USHTs rolle som tydelig og gjenkjennbar, og det legges derfor stor vekt på klarspråklig kommunikasjon.

Det siste året har arbeidet vært rettet mot å videreutvikle kommunikasjonskanalene og gjennomføre konkrete tiltak i tråd med kommunikasjonsplanen revidert i 2025. Det er også prioritert å styrke den visuelle profilen gjennom anskaffelse av profileringsmateriell. I dette arbeidet vektlegges bærekraftige og miljøvennlige produkter, slik at profileringen samsvarer med senterets verdier og samfunnsansvar.

NETTSIDE

Nettsiden er fortsatt en av de viktigste kanalene for å formidle informasjon til målgruppen. I 2025 har USHT Troms deltatt i utprøvingen av nye verktøy for nettredeaktører på den nasjonale nettsiden, et arbeid som videreføres i 2026. Det er ønskelig at alle ansatte har en aktiv rolle som nettredeaktører innenfor sine ansvarsområder, og at verktøyene legger til rette for enkel og effektiv oppdatering av nettside og kalenderhendelser.

NYHETSBREV

I løpet av året har USHT Troms sendt ut fire nyhetsbrev, i tråd med vår målsetting. Antall abonnenter har økt til 364, med en jevn vekst gjennom året. Rapporter fra verktøyet viser at nyhetsbrevet i stor grad viderefremidles internt i mottakernes organisasjoner, noe som gir økt spredning. Deling i sosiale medier har ytterligere økt rekkevidden: i gjennomsnitt åpner 150–200 personer nyhetsbrevet via lenker publisert i sosiale medier, og denne aktiviteten er doblet sammenlignet med året før.

SOSIALE MEDIER

Facebook er den mest treffsikre kanalen for å nå målgruppen. Antallet følgere totalt har økt med 60 %. Innhold publisert av USHT Troms har skapt 138 000 visninger (opp fra 25 000 i 2024), og det mest sette innlegg har nådd 9 000 brukere. Antall profilbesøk har økt med 23 %, mens lenkeklikk har økt med 50 %. Analysene viser at innhold knyttet til senterets egne aktiviteter, særlig når det inkluderer bilder eller video, skaper størst engasjement. I siste kvartal er det registrert en tydelig økning i rekkevidde etter overgang til bildeinnlegg fremfor kun deling av tekst og lenker.

Følg oss på: <https://www.facebook.com/TromsUSHT>
Kontakt oss på e-post: usht@tromso.kommune.no
<https://www.utviklingscenter.no>

